18/03/2019

Κερκύρας Νεκτάριος: “Ποιος μπορεί να πει μετά βεβαιότητος ότι γνωρίζει τον εαυτό του;”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων

Το απόγευμα της Κυριακής 17 Μαρτίου 2019, τελέστηκε στο Ιερό Προσκύνημα του Αγίου και Θαυματουργού Σπυρίδωνος ο Β’ Κατανυκτικός Εσπερινός, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων κ. Νεκταρίου.

Τον θείο λόγο κήρυξε ο Σεβασμιώτατος με θέμα “Αυτογνωσία: προϋπόθεση για την συνειδητοποίηση της Ορθοδόξου πίστεώς μας ”:

Εμείς οι άνθρωποι αγνοούμε την πιο σπουδαία επιστήμη, την επιστήμη του εαυτού μας, που αποτελεί μια αναγκαία προσπάθεια από μέρους μας. Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης θεωρεί την αυτογνωσία, ως ένα σημαντικό στοιχείο της πνευματικής ζωής και της εν Χριστώ τελειώσεώς μας. Η αυτογνωσία είναι αναγκαία για δύο λόγους. Πρώτον, μάς βοηθάει να κατανοήσουμε την πραγματικότητα. Γνωρίζουμε σήμερα την έξω από εμάς πραγματικότητα. Τα καλύτερα από ο,τιδήποτε μαθαίνουμε με θαυμασμό, όσα συμβαίνουν στις εσχατιές της γης και μάλιστα την στιγμή που συμβαίνουν. Δυστυχώς όμως δεν γνωρίζουμε την εγγύτερη πραγματικότητα. Ποιος μπορεί να πει μετά βεβαιότητος ότι

γνωρίζει τον εαυτό του;

Στον τομέα αυτό της γνώσεως είμαστε πίσω. Γι’αυτό ζούμε με αυταπάτες. Τον άνθρωπο συνοδεύει η πτωχεία, η αδυναμία και η άγνοια. Η μεγαλύτερη και πιο τραγική άγνοιά του είναι η άγνοια της άγνοιάς του. Μπορούμε να διακρίνουμε τέσσερα επίπεδα γνώσεως του εαυτού μας.

Το πρώτο είναι αυτό που φαίνεται ότι είμαστε. Αυτό που βλέπουν οι άλλοι και μπορεί στα μάτια τα δικά τους να φαινόμαστε “άγιοι”, ενώ βέβαια απέχουμε πολύ από μια τέτοια κατάσταση. Ένα δεύτερο επίπεδο είναι αυτό που νομίζουμε εμείς ότι είμαστε. Έχουμε συνήθως μια επιφανειακή γνώση του εαυτού μας. Για τον λόγο αυτό η εξομολόγησή μας στον πνευματικό είναι φτωχή και ρηχή. Στο τρίτο επίπεδο μπορούμε να ανακαλύψουμε τί είμαστε, όταν μελετούμε συστηματικά τον εαυτό μας, όταν ανακρίνουμε επισταμένως τις πράξεις μας, όταν αναμοχλεύουμε τον έσω άνθρωπο. Τότε ανακαλύπτουμε πολλά άχρηστα στοιχεία μέσα μας. Και ένα τέταρτο επίπεδο είναι αυτό που πράγματι είμαστε. Αυτό βεβαίως το γνωρίζει μόνο ο Θεός, ο ετάζων καρδίας και νεφρούς. Αυτός που γνωρίζει τα κρύφια της καρδιάς μας. Πάντοτε μπορούμε να πλησιάζουμε προς την γνώση του εαυτού μας. Στο έσχατο βάθος του εαυτού μας μπορούμε να ανακαλύψουμε το αρχαίο μεγαλείο, που είναι οι εικόνες του Θεού και δυνάμει ομοιώματά Του. Το εσώτατο βάθος του εαυτού το αντιμετωπίζει ο καθένας με θαυμασμό, με ευγνωμοσύνη προς τον Πλάστη του. Η αυτογνωσία μάς θεραπεύει. Μάς οδηγεί στην γνώση της ασθένειάς μας και επομένως η διάγνωσή της θα μας οδηγήσει στον ιατρό. Ο Μέγας Βασίλειος την θεραπεία του εαυτού μας την θεωρεί το πιο δύσκολο απ’όλα, την χαρακτηρίζει “απάντων χαλεπώτατον”, διότι εμείς οι άνθρωποι είμαστε φίλαυτοι εκ φύσεως.

Agios
Spyridon

Ακόμη, ο Σεβασμιώτατος επεσήμανε ότι υπάρχουν πολλοί τρόποι που θα μας οδηγήσουν στη γνώση του εαυτού μας, επικαλούμενοι οπωσδήποτε την παντοδύναμη Χάρη του Χριστού. Πρώτον, μπορεί να μας βοηθήσει πολύ η μελέτη του λόγου του Θεού. Ένας δεύτερος τρόπος είναι η γνώμη των άλλων. Τα μάτια τα δικάς μας δεν επαρκούν για να δουν τον εαυτό μας. Εκείνος που μπορεί να δεχτεί τον έλεγχο και την γνώμη του αδελφού του, αυτός μπορεί να αγαπήσει εκείνον που του υποδεικνύει τις αδυναμίες και τις ελλείψεις του. Η γνώμη του πνευματικού μας πατρός μετράει πολύ. Αντιθέτως ο αδύναμος ψυχικά, όταν θα ακούσει τον έλεγχο, θα του βγει μεγαλύτερη κακία από μέσα του και θα μισήσει τον αδελφό του. Ένας τρίτος τρόπος είναι η αυτοεξέταση στην ησυχία μας. Δεν είναι αρκετές οι γνώμες των άλλων μόνο, πρέπει οπωσδήποτε και μόνοι μας να προσπαθήσουμε, να δουλέψουμε στον εαυτό μας, να τον καλλιεργήσουμε. Αυτό απαιτεί χρόνο και επιμέλεια. Ένας τέταρτος τρόπος είναι η προσευχή. Τον εσωτερικό άνθρωπο, γράφει ο Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος, τον φανερώνει η προσευχή. Η προσευχή είναι καθρέφτης της πνευματικής προκοπής και φανέρωση των μέτρων της αρετής. Η γνώση του εαυτού μας δια του εαυτού μας, μάς παγιδεύει στα δίχτυα του διαβόλου, οδηγώντας μας στην αυτοκαταστροφή. Αντίθετα, η γνώση του εαυτού μας δια του Θεού μάς οδηγεί στην ταπείνωση, φέρνει την μετάνοια και την

αληθινή λύτρωση.

Agios
Spyridon

Agios
Spyridon

Επίσης, ο Σεβ. ο κ. Νεκτάριος αναφέρθηκε στα αποτελέσματα της αυτογνωσίας, που είναι τα ακόλουθα : Α) Η αυτογνωσία μάς οδηγεί στον αληθινό Θεό. Β) Η αυτογνωσία βοηθάει στο να συναντήσουμε τον αδελφό μας, τον πλησίον. Γ) Η αυτογνωσία συντελεί στην επίγνωση των πάντων. Καταλήγοντας, ανέγνωσε τις προσευχές του Αγίου Εφραίμ του Σύρου και ενός συγχρόνου πατρός της Εκκλησίας μας, του π. Ευσεβίου Βίττη, οι οποίες αμφότερες τονίζουν το μεγαλείο της αυτογνωσίας και της μετάνοιας.